MAGNAŢII UNGURI
ŞI MOŞIILE EXPROPRIATE ŢĂRANILOR
UN DOCUMENT REVELATOR

Este interesant de urmărit în aceste momente starea de spirit a marilor latifundiari maghiari, cari au avut pe vremuri moşii în Transilvania, iar ţăranii de acolo, indiferent de origina lor etnică, fie români, unguri, secui sau şvabi, erau consideraţi robi pe pământurile pe care le munceau în folosul magnaţilor.

Atunci în Transilvania, ca şi astăzi în Ungaria, acelaş regim feudal lipsea pe ţăranul agricultor de bucata de pământ, care să-i îndestulieze nevoile traiului şi ale familiei. El era în Ardeal simplu muncitor agricol, pe latifundiile magnaţilor, cari trăgeau toate foloasele, în timp ce ţărănimea săracă şi despuiată de orice stare socială, abea îşi ducea zilele.

După războiul din 1916, situaţia ţărănimii din Ardeal s'a schimbat radical. Reformele sociale înfăptuite în România s'au aplicat deopotrivă în toate provinciile unite şi ţărănimea ardeleană a scăpat de sub robia magnaţilor maghiari. Reforma agrară — una din marile revoluţii sociale pe care România a realizat-o de acum două decenii — s'a aplicat şi în Transilvania tuturor cetăţenilor fără deosebire de origină etnică. Ţărănimea maghiară, secuiască şi şvăbească a fost împroprietărită, ca şi cea românească, pe moşiile pe care până atunci erau numai simpli muncitori.

Noua stare socială a creat ţărănimii din Transilvania o situaţie prosperă, în timp ce magnaţii maghiari suspinau după vechiul regim feudal, agitând peste frontiere ideia revizionistă.

Scrisoarea pe care o publicăm în facsimil — alăturându-i şi traducerea din limba maghiară —, desvăluie intenţiile celor cari nu se pot obişnui cu reformele sociale înfăptuite pentru întreaga ţărănime din Transilvania şi mai nutresc speranţa să-şi poată reface moşiile expropriate.

Din scrisoarea văduvei latifundiarului Szanter Ludovic reese că sătenii cari au fost împroprietăriţi pe moşiile expropriate, ar putea fi deposedaţi de jumătate din recolta lor, dacă bine înţeles s'ar realiza vreodată dorinţele magnaţilor, luându-li-se apoi şi pământurile înapoi.

Asemenea scrisori au fost trimise din Ungaria la Brăteni, cât şi în com. Stupinu din jud. Mureş.

Dreptatea socială pe care statul român a făcut-o ţărănimii din Transilvania ar fi răsturnată dacă prin imposibil s'ar putea întoarce vreodată regimul latifundiar de altădată. Speranţele magnaţilor că ar mai învia vremurile cu sate de robi pe moşiile lor, sunt definitiv îngropate. Minorităţile dela noi nu s'au putut plânge, niciodată de regimul social instaurat în România.

Dimpotrivă ele au prosperat şi-şi amintesc cu groază de regimul feudal sub care au trăit atâtea veacuri. Iar celor cari mai visează întoarcerea vremilor apuse, le putem răspunde cu versul lui Eminescu:

Nu'nvie morţii, e'n zadar
copile !...

C. SOLDAN

TRADUCEREA SCRISORII

ONORATA PRIMARIE COMUNALA

Brăteni

Rog onorata primărie comunală ca să someze pe ceia cari lucrează pe moşiile noastre ca jumătate din recolta păioaselor s'o depoziteze conştiincios pe seama noastră lângă moara de pe moşie. Numele celor ce n'ar voi să satisfacă această somaţie rog să fie comunicate mie în scris, pe carte poştală recomandată. Rog ca recolta adunată să fie asigurată contra focului pe întreaga ei valoare. Cheltuelile, taxele şi porto poştal le voi achita din recoltă.

Pentru oboseala dv. vă mulţumesc anticipat.

1940 Iulie 23. p. u. Fürged. jud. Tolna Tükrös-puszta.

Văduva lui Szater Ludovic *născ.* Kovacs Anna.

Tratativele româno-bulgare
dela Craiova

Craiova, 26 August

Luni dim. la ora 10 s'au înapoiat dela Sofia d-nii Pomenoff şi Balan, delegaţii principali bulgari, cari plecaseră de Sâmbătă, ca să ia contact cu guvernul bulgar.

O întâlnire între cei doi delegaţi principali va fi imediat după sosirea d-lui Cretzeanu.

Subcomisiile tehnice lucrează, separat, cele române în palatul rezidenţial, iar cele bulgare în palatul Mihail.

Luni d. a., la 4 jum., s'a înapoiat dela Bucureşti d. ministru Cretzeanu, iar după o jumătate de oră a luat contact cu d. Pomenoff, şeful delegaţiunii bulgare cu care s'a întreţinut până la ora 7 în palatul Mihail.

După întrevedere, şeful delegaţiunii române a trecut la palatul rezidenţial, unde lucrase tot timpul comisiunea financiară română, cu care a luat contact.

Mâine, Marţi va fi probabil o şedinţă comună a experţilor financiari.

Instituirea unei comisiuni de experţi
şi technicieni ardeleni pentru lucrările necesare delegaţiunii române de sub preşedinţia d-lui ministru Valeriu Pop

Luni după amiază s'au întrunit la ministerul afacerilor străine un număr de 25 fruntaşi ardeleni, convocaţi spre a colabora la întocmirea lucrărilor technice de care are nevoe delegaţiunea românească.

Au fost de faţă d-nii: Victor Hodor, Rezidenţa regală din Cluj, secretar general al ţinutului Someş; Inginer Opreanu, directorul apelor din ministerul comunicaţiilor; Papp Opan, prim preşedinte la Curtea de apel Cluj; director general Caliani, ministerul educaţiei naţionale; S. S. arhimandrit Veniamin Nistor, Sibiu; inspector general Alex. Peteancu, consilier technic la ministerul minorităţilor; S. S. Canonicul Macavei Victor, Vicar General Blaj; ing. inspector general Hossu, direcţia generală C. F. R.; S. S. Canonicul Titu Malai, Cluj; inspector general Moise Ienciu, ministerul cultelor; profesor Ştefan Manciulea, Blaj; dr. Sabin Mănuilă, dir. general al oficiului de statistică împreună cu colaboratorii d-sale d-nii Georgescu şi Golopenţia; dr. Vlad Petre, Cluj; ing. consilier silvic Zeicu, ministerul agriculturei; Marius Peculea, director Banca Albina Cluj; Titus Onişor, din ministerul de interne; ing. Ioan Lăzărescu, consilier technic Cluj; avocat Cornel Pop, Cluj; dr. Tiberiu Cristea, Cluj; inspector general Ion Chirilă; prof. Sabin Opreanu, Cluj; inginer Tilea, Rezidenţa Cluj; avocat Sever Andru; Ion Mircea Nonu; consilier technic, ministerul economiei naţionale; prof. universitar Vintilă Mihăilescu.

D. ministru Valeriu Pop a rostit câteva cuvinte inimoase, făcând apel la încercata dragoste de ţară a fruntaşilor ardeleni convocaţi şi cerându-le concursul pentru elaborarea vastului material documentar trebuitor delegaţiunii române.

Comisiunea şi-a început imediat lucrările.

Şedinţa viitoare va fi Miercuri 28 August a. c., la ora 17, la ministerul afacerilor străine.

SISTEMUL INTREBUINŢAT DE UNGURI IN TRANSILVANIA PENTRU MAGHIARIZAREA NUMELOR ROMÂNEŞTI

RELAŢII PRIVITOARE LA STATISTICA MAGHIARĂ DIN 1910

Făgăraş, 21 August

S'a scris mult în presă despre diferitele statistici întocmite de unguri în 1910, care ilustrau perfect de bine, chiar după aceste statistici, că Ardealul totdeauna a fost stăpânit în majoritate de români.

Nicio denaturare a acestor statistici nu mai poate fi luată în serios, de nimeni. Natural, că ele sunt foarte favorabile elementului românesc, deşi sunt făcute în 1910 şi chiar de stăpânitorii de atunci.

Dar iată cum procedau statisticienii unguri din acea vreme, ca să sporească numărul conaţionarilor lor.

Să povestim un caz autentic întâmplat cu ocazia statisticei din 1910. La Târgu Mureş, pe strada (se numea atunci) Dr. Geosedeniel nr. 12, la Kövendi Veress Antal pretor pensionar, stăteau în gazdă următorii români, care urmau la liceul din acel oraş: Sabin Motora din Câmpeni-Turda, actualmente maior în jandarmerie; Mihail Motora-Câmpeni-Turda azi perceptor în comuna natală; dr. Valeriu Olaru din Cugir, Pop Aurel-Tohan-Braşov, acum profesor în Cluj; Moldovan Petru, învăţător în Tohan-Braşov; Ioan Moldovan pantofar.

Intr'o zi la ora 12 când au venit elevii la masă au fost anunţaţi de gazdă că trecând pe acolo funcţionarii cu recensământul i-a înscris ca unguri. A urmat un scandal, care s'a terminat cu plecarea tuturor celor de mai sus, dela această gazdă.

Şi desigur că astfel de cazuri sunt cu miile.

Unde se va face examinarea
elevilor şi elevelor corigenţi refugiaţi

Comisariatul general pentru asistenţa populaţiunii venite din Basarabia şi Bucovina, comunică:

Ministerul educaţiunii naţionale a numit două comisiuni, una pentru eleve, alta pentru elevi, pentru examinarea elevilor refugiaţi corigenţi, dela scoalele de toate categoriile ca şi a elevilor cari dau examene integrale.

Comisiunea pentru băeţi, sub preşedinţia d-lui prof. V. Harea, va funcţiona pe lângă liceul de băeţi „Mihai Viteazul", bd. Pache Protopopescu nr. 72, iar comisiunea pentru fete, va funcţiona pe lângă liceul de fete „Regina Maria", strada Eugen Stătescu nr. 6.

Inscrierile se vor face în sus numitele licee, până în ziua de 29 August inclusiv.

Examenele pentru elevii corigenţi refugiaţi, cât şi examenul integral pentru aceşti elevi, se vor ţine în seara zilelor de 30 şi 31 August la ora ce se va fixa de către direcţiunea liceelor amintite.

Pentru elevii şi elevele refugiate cari au dat sau doresc să dea examenul de admitere în clasa I-a a şcolilor secundare

Ministerul educaţiunii naţionale a luat hotărirea ca elevii şi elevele, care în Iunie au dat examenul de admitere pentru clasa I-a secundară la şcoalele din Bucovina şi Basarabia, să se prezinte din nou la acest examen la şcoalele unde doresc să se înscrie.

La fel şi elevii şi elevele care se prezintă la acest examen pentru prima oară, se vor înscrie la şcoala unde doresc să urmeze cursurile şi acolo vor depune şi examenul de admitere.

Cât priveşte elevii cari au trecut examenul de admitere pentru clasa V-a şi n'au dovada trecerii acestui examen, îşi vor obţine certificatul respectiv de la ministerul educaţiunii naţionale, pe calea stabilită prin comunicatele anterioare, adică înaintând o cerere la minister cu alăturarea a două fotografii şi menţionând la ce şcoală au depus examenul.

Tragerea primei loterii de stat populare

Eri s'a tras în localul Regiei Autonome a Loteriei de Stat prima loterie populară.

Au ieşit la sorţi următoarele lozuri:

Toate numerele cari au ca terminaţie următoarele cifre:

89; 45; 53 au câştigat de câte două ori preţul lozului.

Toate numerele terminate în 539 şi 533 au câştigat de 10 ori costul lozului.

Toate numerele terminate în: 3944 au câştigat de 100 ori costul lozului şi

Numărul 46.870 a câştigat de 400 ori costul lozului.

Neregulile dela magazia de materiale C. F. R. din Satu-Mare

Constatările parchetului

Satu-Mare, 25 August

D prim procuror a trimis în judecată prin rechizitor definitiv, pe următorii inculpaţi: Alex. Ciuprină, originar din Tiraspol (Rusia), Eugen Berbiuc din comuna Pedicăuţi (Cernăuţi), în prezent arestaţi şi Ioan Crişan din comuna Hărădan (Hunedoara) toţi trei funcţionari C. F. R., pentru vina de delapidare. Au mai fost trimişi în judecată: Ernestin Rosenberg comerciant din localitate şi mecanicul Ludovic Tobias, azi dispărut, pentru delictul de tăinuire de bunuri şi în fine pe comercianţii Samuilă şi Melchior Rosenberg, ambii din Satu-Mare, pentru complicitate repetată la delapidarea prin falsuri.

Primii doi fiind magazineri la C. F. R. au sustras diferite materiale pe care apoi le-au vândut celorlalţi, mai făcând diferite comenzi dela evreii de mai sus, care n'au ajuns în posesia administraţiei C. F. R.

Paguba cauzată de ei căilor ferate trece de suma de 120 mii lei.

CUM OPERAU INCULPAŢII?

Direcţiunea economatului C. F. R. fiind sesizată de unele neregului la magazia de materiale din localitate, a dispus verificarea gestiunii magazinerului Alexandru Ciuprină, constatându-se că acesta împreună cu magazionerii Berbiuc şi Crişan au sustras materiale date în administrare şi supraveghere. Parte din aceste materiale au fost găsite la magazinul de ferărie al comerciantului Samuel Rosenberg.

Pentru ca să-şi ascundă faptele, ei întocmeau fişe false de transfer ca şi cum materialele ar fi fost distribuite districtelor C. F. R., dar în realitate erau vândute pe piaţă.

Un alt procedeu întrebuinţat de magazinerul Alex. Ciuprină la sustragerea materialelor a fost şi cumpărarea acestora din comerţ, însuşindu-şi-le dela magazie, fără a le mai transporta la magazia C. F. R. şi fără a se mai încărca ce ele în scripte, urmând ca să le treacă în fişele de răspândire.

Pentru reuşita acestui sistem, întocmea foi de comandă, semnând în fals pe şeful secţiei L. 2 Satu-Mare, d. ing. Iscu Coriolan, în baza cărora ridica materialele dela magazii, întocmind apoi procese verbale de recepţii false.

Magazinerul Alexandru Ciuprină, înţelegându-se cu evreul Melchior Rosenberg, acesta îi emitea facturi, împărţind apoi sumele ordonanţate prin casieria C. F. R. reprezentând costul materialelor, cari însă niciodată n'au ajuns la destinaţie, rămânând tot în prăvălia comerciantului Rosenberg.

Evreul s'a folosit de o metodă destul de rafinată. El emitea facturi cari se deosebeau de acelea din carnete.

Cu tot rafinamentul, el a fost dejucat de perspicacitatea d-lui prim procuror, care a sesizat deosebirea dintre facturi chiar şi la diferenţa de timbre. Până la urmă, evreul văzându-se încolţit, a scos foile de expediţie dintr'o ascunzătoare aflată în cuptorul unei maşini de bucătărie, după o oală ruginită.

In urma acestor constatări precise, inculpaţii au fost trimişi în judecată pentru jaf comis în dauna administraţiei C. F. R.

—xxxxx—

Organiza excursii, lua bani şi lăsa pe excursionişti fără masă

Galaţi, 26 August

Autorităţile noastre cercetează pe un tânăr, Toma Ştefan, sculptor în lemn, originar din oraşul nostru, str. Beldiman 44, care a fost arestat de poliţia din Isaccea, pentru faptul că acesta organiza excursii, cu străjerii din oraşul nostru şi după ce le încasa taxele, îi lăsa muritori de foame în timpul excursiei.

Ultima excursie a fost organizată spre Constanţa, cu un grup de 16 străjeri din Galaţi, dela care a încasat câte 50 de lei.

Toma Ştefan fiind adus la Galaţi, a fost dat în cercetarea poliţiei judiciare, care a mai constatat că Toma Ştefan se dădea şi drept comandant străjer, purta insigne şi uniformă de străjer. El confecţionase o autorizaţie, prin care părinţii străjerilor erau obligaţi să-şi trimită copiii în excursiile organizate de el.

S'au dresat acte pentru însuşire de titluri, port ilegal de insigne, uniformă şi înşelăciune.

A fost înaintat parchetului.

—xxxxx—

Conferinţa comandanţilor premilitari din jud. Arad

Arad, 26 August

Duminică dim., s'a ţinut, în sala consiliului judeţean, o conferinţă a tuturor comandanţilor premilitari din oraşul şi judeţul nostru. Conferinţa a fost prezidată de d. lt. colonel Andrei Mănăilă.

In cursul conferinţei s'a făcut cunoscut programul de lucru ce urmează să fie aplicat cu începere dela 1 Septembrie, când începe instrucţie premilitară.

S'au dat, de asemeni, diferite instrucţiuni privitoare la activitate şi organizare.

Pentru terminarea picturii dela biserica Asan-Aga (Vlaşca)

Au mai subscris:

Ministerul de finanţe 30.000 lei; fam. Gheorghe Cristea, Giurgiu, 2000 lei; fam. Marin Mocanu Bălenu-Vl., 1000 lei; fam. Mihail A. Teodoru, Buc., 1000 lei; d. Andrei Udrea, direct. rev. „Satul", Buc., 890 lei; fam. Nicu N. Sulică, Giurgiu, 410 lei; fam. Ioan C. Georgescu, Ploeşti, 1750 lei; d. Ilie Tun, Blaj, 1000 lei. fam. Filip Zaharia, Buc., 1000 lei; ing. Sc. Fotino, Buc., 950 lei; fam. Ghiţă Dragomir, Smârdioasa, Teleorman, 1075 lei; fam. Maria şi colonel Teodor Meteescu, Tulcea, 1000 lei; Teodor Ionescu, Buc., 100 lei; Fănica M. Stoenescu, Buc., 200 lei; Elena Artachino, 200 lei; Ilie Petrescu, Marin Mustaţă şi T. Pascu, minist. af. străine, 300 lei; deputat Mircea V. Ionescu, Buc., 500 lei; Gh. N. Spulbereanu, Buc., 700 lei; Teodor R. Preda, Giurgiu, 486 lei; familiile fraţilor: Ion Căţă, Radu Căţă şi Petre Căţă, Asan-Aga, 9000 lei; ing. Şerban Vasiliu, Buc., 1000 lei; d-na Eufrosina general Dancov, Buc., 200 lei; G. Manolescu, avocat, Ploeşti, 100 lei; Th. Câmpineanu, Ploeşti, 100 lei; Al. Popescu, Ploeşti, 500 lei; Ionel Georgescu, avocat şi pr. P. Nicolescu Veselu, bis. Maica Precista, Ploeşti, 200 lei; fam. Nic. Stere, Ţintea, Prahova, 200 lei; Sofia C. Floru, prof. 100 lei; Const. I. Floru, prof., 100 lei; Ion Gr. Stratilescu, inginer, 100 lei; Georgetta I. Stratilescu, 100 lei; Lucia Stratilescu, prof., Piatra-Neamţ, 100 lei; Hariton Burilescu, Giurgiu, 200 lei; fam. Ialomiţeanu, Giurgiu, 100 lei; A. Gheorghiade, 200 lei; E. Nicolau, 300 lei; Maria şi Dutzi Erbiceanu, Buc., 300 lei; d-na col. Dima, 200 lei; Maria Pavlov, 2000 lei; dr. Petrache Lupu cu d-na, 400 lei din T.-Severin; general Petala N., Buc., 500 lei; amiral Lupaşcu, Buc., 500 lei; dr. chirurg Poenaru Căplescu, 500 lei; N. Iunian, Buc., 100 lei; Marie Jéan Bercea, 100 lei; Gabriela Iunian, 100 lei; general Marcel Olteanu, 100 lei; Nicolae Nicolescu, Focşani, 200 lei; Ioan Avramescu, Buzău, 300 lei.

O şezătoare pe zonă

In ziua de 25 August a fost într'o comună din cele multe de cantonare ale trupelor noastre pe zonă, o şezătoare ostăşească urmată de dansuri naţionale, la care au luat parte cu multă însufleţire şi elan trupele din zonă şi o parte din populaţia civilă.

S'au putut constata cu această ocazie inepuizabilele calităţi sufleteşti şi chiar artistice ale ostaşului nostru, care chiar în clipele cele mai grele ale ţării sale soumpe priveşte tot cu sufletul său curat şi cu seninătate, cele mai grele probleme. Din atitudinea populaţiei civile se remarcă vădita dragoste cu care este primită şi înconjurată armata noastră care se căzneşte atât, pe cât posibilităţile îi permit, să aducă aportul său pozitiv în desvoltarea satelor.

Prin asistenţă s'a remarcat: colonel Nestorescu C-tin, maior Mihail, căpit. Niculescu, Buiculescu, Cernătescu, lt. Theodoru Lucian, care a organizat şi dat serbarea, cpt. rez. Bălănescu Ion, primarul comunei şi un mare număr de ofiţeri şi intelectuali din oraşul şi comunele învecinate.

xxxxx

Şedinţa breslei metalurgişti şi electricieni patroni

La sediul breslei metalurgişti şi electricieni patroni, s'a ţinut o şedinţă de comitet sub preşedinţia d-lui Petre Ştefănescu.

S'au luat în discuţie problema salariilor lucrătorilor concentraţi şi confecţionarea drapelului breslei.

D. Petre Ştefănescu, preşedintele breslei a dat relaţiuni asupra tuturor problemelor la ordinea zilei, arătând că a intervenit pe lângă oficialităţi ca să se procure şi meseriaşilor lemne cu preţuri convenabile. In ceiace priveşte salariile lucrătorilor concentraţi arată că atelierele, care continuă să funcţioneze cu 5 lucrători, trebuie să plătească salarii celor concentraţi.

După ce s'au mai rostit alte cuvântări, şedinţa s'a ridicat.

Cota apelor Dunării

DIN PORTURILE ROMANEŞTI

PORTURILE	Aug. 1940 25	26
Baziaş	188	200
Drencova	160	168
Orşova	243	246
T. Severin	278	278
Cetatea	266	261
Calafat	260	258
Bechet	252	249
Corabia	236	236
T. Măgurele	235	235
Zimnicea	263	263
Giurgiu	272	270
Oltenita	262	263
Călăraşi	246	244
Cernavoda	265	260
Hârşova	337	—
Brăila	334	332
Galaţi	328	318
Tulcea	229	222

IN SUS DE BAZIAŞ

PORTURILE	Aug. 1940 24	25
Regensburg	450	501
Hofkirchen	409	445
Passau	628	657
Linz	410	—
Struden	522	—
Viena	395	—
Bratislava	261	300
Komarno	364	410
Budapesta	302	336
Mohacs	308	330
Bogojevo	376	398
Novisad	310	319
Zemun	237	237
RĂUL DRAVA		
Barcs	200	—
Osijek	206	244
RĂUL SAVA		
Brod	259	450
RĂUL TISA		
Tokay	—	244
Seghedin	86	93
Titel	290	293

BAI NATURALE DE IOD IN CASA
CU SARE de IOD de BAZNA

Această sare se extrage prin evaporare în vid din izvoarele radio-active de Iod şi Brom din Bazna şi conţine pe lângă alţi importanţi compuşi minerali, socotiţi la 1000 grame apă de izvor: 0,07 Iodură de sodiu, 0,13 Bromură de sodiu, precum şi urme de fier. Minunatele şi multiplele proprietăţi curative ale sărurilor de Iod de Bazna sunt recunoscute de sute de ani, în special sunt indicate la Sciatică, Reumatism, Gută, Scrofuloză, inflamaţia ganglionilor, boli de nas, gât şi urechi, ale organelor genitale la femei. O baie foarte concentrată de cadă se prepară din 1 kgr. de sare de Iod de Bazna, pachet original, la 40 litri apă caldă. Cura completă constă din 23-25 băi. Sare de Iod de Bazna se găseşte de vânzare la toate farmaciile şi drogueriile.

Intâlnirea membrilor generaţiei naţionaliste din 1922 la Cluj

Cluj, 26 August

In vederea fortificării sufletului românesc de dincoace de munţi şi pentru a lămuri o serie de probleme în strânsă legătură cu situaţia politică europeană „Blocul Generaţiei dela 1922" adică acel bloc care cuprinde pe toţi foştii studenţi ai universităţilor din ţară, a luat iniţiativa unor consfătuiri intime, la care au participat intelectuali de pe întreg cuprinsul ţării.

SOSIREA D-LOR SUBSECRETARI DE STAT NAPOLEON CREŢU ŞI DR. SIMIONESCU

In vederea evenimentului încă de eri au sosit la Cluj, d-nii subsecretari de stat Napoleon Creţu dela ministerul educaţiei naţionale şi dr. Simionescu dela ministerul sănătăţii. Deasemenea a sosit şi d. Ioan Istrate fost preşedinte al cercului studenţesc „Petru Maior" în anul 1922, azi secretar general al ministerului de finanţe.

Oaspeţii au fost găzduiţi la hotelul „Central" din piaţa Unirii, iar la orele 1 au fost conduşi de numeroşi prietni la colegiul academic „Regele Carol al II-lea", unde s'a servit o masă comună de către economatul universităţii.

OMAGIEREA MAJESTAŢII SALE REGELUI

Inainte de începerea mesei asistenţa în picioare a intonat „Pe al nostru steag e scris unire", imnul studenţesc „Studenţi creştini din România Mare", „Deşteaptăte Române" şi „Trăiască Regele".

La toasturi primul a luat cuvântul d. subsecretar de stat Napoleon Creţu, care a omagiat pe Majestatea Sa Regele dând cetire următoarei telegrame îndelung aplaudată de asistenţă:

„Intelectualii generaţiei naţionale dela 1922 până azi membrii ai Partidului Naţiunii, fii Transilvaniei şi ai tuturor unghiurilor ţării reuniţi în cetatea românească a Clujului, ca să afirme aici solidaritatea românească de cuget şi simţire, de cultură şi unitatea etnică pe pământul strămoşilor, — roagă pe Majestatea Voastră să primească omagiul devotamentului lor şi asigură pe Regele tuturor românilor, că ei ca şi întregul popor românesc, sunt hotărâţi la orice jertfe pentru a putea păzi integritatea Patriei".

CUVANTARILE

D. profesor *Ghrasim Pintea* a dat primul cuvânt d-lui dr. *T. Vidican*, care în numele localnicilor a arătat că se simte fericit de a saluta la Cluj pe reprezentanţii generaţiei din 1922. Sulfetul acestei generaţii constituie o pavăză pentru apărarea hotarelor ţării. Ne-am adunat aici din toate părţile pentru a afirma că orice încercare a vrăşmaşilor de a ne răpi înc'odată, nu va duce la nici un rezultat şi că vom şti să ne facem până la capăt datoria faţă de Patrie.

D. dr. *Titu Cureleanu*, secretarul blocului, a analizat cei douăzeci de ani de luptă, arătarul blocului, a analizat cei datorită ideii naţionale, ideii creştine şi ideii monarhice. Astăzi, acestora li se adaugă ideea de morală şi ideia de muncă în folosul naţionalismului constructiv.

D. ing. *Florescu* aduce salutul membrilor din Cercul braşovului, ar d. dr. *Lazăr Isaicu* pe acelea dela Oradea. La cererea d-sale se păstrează un minut de reculegere pentru luptătorii, cari au căzut în lupta dusă până acum.

In numele regiunii Hălmagiului a vorbit d. *Oarcea* secretar al facultăţii de litere depe lângă universitatea din Cluj; în numele Munteniei d. dr. *Dariţa*; în numele Olteniei d. dr. *Băcescu;* în numele Banatului d. dr. *Mircu;* în numele Bucovinei d. *Reus Alexandru;* iar în numele bisericii preotul *Onofreiu* care în cuvinte impresionante a subliniat rolul celor două biserici româneşti dealungul veacurilor precum şi acţiunea ce a adus biserica în vederea formării unui suflet românesc intransigent.

D. profesor *Buzoianu* dela facultatea de medicină din Cluj a arătat că actualele discuţii ce ni s'au impus asupra graniţelor nu trebue să ne descurajeze. Popoarele tari trebuie să ştie să facă faţă tuturor capriciilor istorice.

D. Sever Stoica ziarist, a arătat că generaţia dela 1922 s'a născut din vâltoarea evenimentelor dela 1918. Istoria ne arată că între ungurii din Ardeal şi cei din Ungaria niciodată nu a fost o înţelegere deplină. In ce priveşte Casa de Habsburg, ea a refuzat în 1741, la Dieta dela Presburg, să acorde alipirea Ardealului la Ungaria pe motivul că în felul acesta s'ar comite o mare nedreptate. Aceeaş nedreptate este şi astăzi cât se poate de evidentă. In afară de faptul că Românii sunt naţiunea majoritară în Ardeal, ei au luat totdeauna împotriva dominaţiei maghiare. Unirea pe care au făcut-o cu forţa în a doua jumătate al secolului trecut, se explică numai prin frica manifestată de unguri faţă de ascensiunea elementului românesc. Astăzi, când se vorbeşte de o pace în orientul european, această pacificare nu se poate face pe pielea noastră.

D. profesor *Ioachim Crăciun* a vorbit în numele universităţii Clujului arătând că această societate culturală e mândră că dintre zidurile ei a pornit semnalul de luptă pentru lupta naţională.

D. *Grigore Popa* arată că nu se cunoaşte astăzi altă politică decât aceia a intereselor româneşti. Glia strămoşească va trebui apărată până la ultima picătură de sânge.

In numele funcţionarilor publici a vorbit d. dr. *Ioan Stoica*, care a arătat că salariaţii publici de toate categoriile îşi vor face şi în viitor ca şi în trecut datoria faţă de ţară.

Ultimul din această serie de oratori a fost d. dr. *Ioan Istrate* secretarul general al ministerului de finanţe, care arată emoţionat cum după 18 ani este dat să vorbească, cu totul alte condiţiuni, între zidurile universităţii clujene. Generaţia de la 1922 a avut marele merit de a fi iniţiat prima dată lupta pentru întronarea naţionalismului integral. In realizarea scopului ei acestă generaţie nu poate să ţină seama decât de Rege, de poporul românesc şi de glia strămoşească.

CUVANTAREA D-LUI SUBSECRETAR DE STAT DR. SIMIONESCU

D. subsecretar de stat dr. *Simionescu*, preşedintele Blocului, a început prn a arăta că Blocul generaţiei dela 1922 a urmărit să unească forţele de dreapta în vederea apărării graniţelor contra duşmanilor din afară şi din interior.

După ce analizează condiţiile în care am cedat Basarabia d-sa arată că recent s'a pus în discuţie şi alte secţiuni din graniţele noastre. In inspecţia pe care a făcut-o la graniţa de Vest a ţării d-sa a putut constatat că dacă în oraşe s'au aşezat mulţi străini, apoi satele în cel puţin majoritate de 65% sunt româneşti. Locuitorii acestor sate nu înţeleg să cedeze. Noi nu putem fi o naţie petiţionară, ci trebuie să fim o naţie care îşi apără cu îndârjire dreptul la viaţă şi la integritatea hotarelor. Facem politica Axei, însă sub nici un motiv nu putem admite o ciuntire, care să însemneze diminuarea rolului ce avem de jucat în această parte al Continentului.

Vorbind despre tratativele cu Bulgaria, d-sa arată că în judeţele Calacra şi Durostor locuiesc 150.000 de români şi abia 60.000 de bulgari. Alţi aproape 200.000 de români trăesc în Valea Timocului şi aproximativ 50.000 pe malul drept al Dunării. Mulţi dintre aceştia nu vor putea fi aduşi în ţară ci vor rămânea şi pe mai departe printre străini.

In Ardeal avem pe Secui şi pe unguri cari desigur sunt bucuroşi când aud de o revizie maghiară, însă cari nici nu vor să audă de plecarea lor în statul maghiar latifundiar. Dacă ungurii stăruie în atitudinea adoptată vor găsi la graniţa de Vest pe toţi românii, gata să lupte pentru Ţara lor pe viaţă şi pe moarte. Acesta este crezul generaţei dela 1922.

CUVANTAREA D-ULUI SUBSECRETAR DE STAT NAPOLEON CREŢU

Ultimul a luat cuvântul d. *Napoleon Creţu*, subsecretar de stat, care a spus:

România nu este o creaţie a tratatelor de pace.

Guvernul ţării nu negustoreşte interesele ţării. De către puterile axei ni s'a cerut să tratăm cu vecinii noştri dela Sud şi Est, iar noi am urmat sfatul şi am tratat. Peste noi nu poate să existe nici o înţelegere care să nu ne recunoască drepturile.

Dacă ne este scris să trecem din nou prin împrejurări grele, aceste împrejurări niciodată nu ne-au găsit mai solidari. Noi nu renunţăm la cumpănie, deaceea tratăm aşa cum a tratat şi Mircea cel Bătrân cu Bajazid, aşa cum a tratat şi Ştefan cel Mare cu duşmanii hrăpăreţi.

După ce face o serie de consideraţiuni foarte importante cu privire la posibilitatea unei eventuale înţelegeri între noi şi unguri pentru a feri cele doua popoare de primejdia contopirii lor în blocul slav, d. ministru Napoleon Creţu arată că Generaţia dela 1922 nu a fost absentă dela nici un moment mare şi că ea se mândreşte de a fi militat şi de a fi indicat soluţiile cele mai bune pentru România naţionalistă.

D. subsecretar de stat a schiţat apoi o serie de principii călăuzitoare pentru acţiunile viitoare după care adunarea s'a terminat, în mijlocul unei generale însufleţiri la orele 6 şi 30 d. a.

Cu acceleratul de seară d-nii miniştri au părăsit Clujul plecând la Bucureşti.